

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»
(шифр і назва напря́му підготовки)

інститут, факультет, відділення Інститут суспільства
(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософські студії» для студентів напряму підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»

Розробник:

Горбань Олександр Володимирович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії.

Протокол від « 22 » вересня 2015 року, протокол № 3 .

Завідувач кафедри філософії

доктор філософських наук, професор Александрова О.С.

Соняковська С.В.

© Горбань О.В., 2015 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015 р.

Філософські студії, 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»
(с) Горбань О.В.

2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0201 «Культура»	Нормативна дисципліна циклу загальноосвітньої підготовки
	Напрямок підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»	
Модулів – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Рік підготовки 1-й
Змістових модулів – 3		Семестр 2-й
Індивідуальні завдання: орієнтовна тематика індивідуальних завдань додається (див. п.9)		
Загальна кількість годин – 108		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8		Лекції 22 год.
		Семінарські 20 год.
		Модульний контроль 6 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Вид контролю

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 44% / 56%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення студентів з основними напрямками світової та вітчизняної філософської думки, тенденціями формування та розвитку світоглядних парадигм.

Завдання:

дати розуміння суті основних філософських ідей, доктрин та концепцій, що формувались протягом цивілізаційного розвитку людства, усвідомлення їх об'єктивного характеру; вироблення уміння аналізувати й узагальнювати філософські джерела, рефлексувати події та явища в житті суспільства.

Навчальні результати / досягнення:

- усвідомлення соціальних процесів в житті людини, що зумовили виникнення філософського типу світогляду;
- осягнення широкої палітри філософських поглядів, ідей, закономірностей філософської рефлексії;
- ознайомлення з досягненнями світової та вітчизняної філософської думки через призму біографій та основних положень вчень видатних філософів минулого та сучасності;
- навички компаративістського методу дослідження філософських ідей та текстів;
- критичне осмислення подій та явищ життя, використання філософської рефлексії для формування власної світоглядної парадигми;
- оформлення бібліографічного матеріалу власного філософського дослідження-есе.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Становлення філософії як типу світогляду

Тема 1. Світогляд як духовно-практичне засвоєння світу. Протофілософські студії

Поняття «філософія». Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія та релігія. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння.

Філософські студії як історія філософської думки - символ сходження до вершин людського самопізнання. Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії. Людина - змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Давньоіндійська протофілософія. Ведичний період: самхіти (веди), брахмани, араньяки. Тексти Упанішад. Героїка Махабхарати та Рамаяни. Антиведичні релігійно-філософські школи: джайнізм, буддизм, чарвака, локаята. Теїстика Бхагавадгіти. Класичні індійські філософські системи: санкхья, йога, міманса, веданта, ньяя, вайшешика. Поняття карми як закону морального воздаяння.

Давньокитайська протофілософія. Стародавні літературні пам'ятки «Шу цзин», «Ши цзин», «І цзин». Конфуціанство та його першоджерело «Лунь Юй». Лао-цзи та його «Дао де дзин». Моїзм та «Мо-цзи». Школа легістів та «Хань Фей-цзи».

Тема 2. Античні філософські студії

Виникнення європейської філософії як особливого типу мислення.

Досократична філософія. Мілетська школа: твори Фалеса, Анаксимандра, Анаксимена. Вчення Геракліта Ефеського. Еліати та Елейська школа: твори Ксенофана, Парменіда, Зенона, Меліса. Піфагор та піфагорійці. Натурфілософія Емпедокла та Анаксагора. Давньогрецький атомізм: твори Левкіппа та Демокріта.

Класичний період давньогрецької філософії. Софісти: старші – Протагор, Ксеніад, Горгій, Продік, Гіппій, молодші – Алкідам, Пол, Каллікл, Фразімах.

Філософські системи Сократа, Платона та Аристотеля.

Елліністична філософія. Вчення Епікура. Перипатетики. Академія Платона. Стоїцизм та епікуреїзм.

Римська антична філософія: специфіка та особливості. Римський стоїцизм: вчення Сенеки, Епіктета, Марка Аврелія. Римський епікуреїзм: вчення Тіта Лукреція Кара. Римський скептицизм: вчення Секста Емпірика. Неоплатонізм: вчення Плотіна, Порфирія, Ямвліха, Прокла.

Змістовий модуль 2. Розвиток філософського знання як системи відношень «людина-світ»

Тема 3. Філософські середньовічні студії та епохи Відродження

Християнська філософія II-VI ст. Середньовічна патристика: апостольський період; епоха апологетів – Тертуліан, Арнобій, Лактанцій, Климент Олександрійський, Ориген; зріла патристика. Західна патристика: Ієронім, Амвросій

Медіоланський, Аврелій Августин. Східна (візантійська) патристика: Василій Великий, Григорій Богослов, Григорій Ниський, Афанасій Олександрійський, Іоан Златоуст, Максим Ісповідник, Іоан Дамаскін, Михаїл Псел, Григорій Палама. «Ареопагітики» Псевдо-Діонісія Ареопагіта.

Середньовічна філософія VII-XIV ст. Схоластика. Схоластичний реалізм: Ансельм Кентерберійський, Гільйом де Шампо, Аврелій Августин. Схоластичний номіналізм: Росцелін, П'єр Абеляр, Беренгард Турський. «Сума теології» Томи Аквінського. Теорія подвійної істини Вільяма Оккама.

«Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона. «Поученіє» Володимира Мономаха.

Арабська середньовічна філософія: аль-Фарабі, Ібн Сіна, Ібн Рушд.

Гуманізм філософії епохи Відродження. Неоплатонічний гуманізм: Ніколай Кузанський, Джордано Бруно, Марсіліо Фічіно, Пико делла Мірандола. «Государь» Ніколо Макіавеллі. Філософія Еразма Роттердамського. «Утопія» Томаса Мора. «Досліди» Мішеля Монтеня.

«Напучення польському королеві...» Станіслава Оріховського-Роксоляна. «Аристотелівські проблеми або Питання про природу людини» Касіяна Саковича.

Тема 4. Філософські студії Нового часу та доби Просвітництва

Емпіричний матеріалізм Френсіса Бекона. Дуалізм Рене Декарта. «Левіафан» Томаса Гоббса. Пантеїзм Бенедикта Спінози. Матеріалістичний сенсуалізм Джона Локка. «Монадологія» Готфріда Лейбніца.

Суб'єктивний ідеалізм Джорджа Берклі та Девіда Юма. «Філософські листи» Франсуа Марі Аруе Вольтера. «Система природи» Поля Анрі Гольбаха.

Французька «Енциклопедія» та енциклопедисти: Дені Дідро, Клод Адріан Гельвецій, Поль Анрі Гольбах, Шарль Луї Монтеск'є, Жан-Жак Руссо.

«Сад божественних пісень» Григорія Сковороди.

Тема 5. Філософські студії німецької класичної філософії та нової філософії XIX століття

Іммануїл Кант та його «Критика чистого розуму» та «Критика практичного розуму». Філософія класичного ідеалізму Іоана Готліба Фіхте. Система філософії Фрідріха Шеллінга. Філософська система Гегеля: «Феноменологія духу», «Наука логіка», «Енциклопедія філософських наук», «Філософія права».

Антропологізм філософії Людвіга Фейербаха. Діалектичний матеріалізм Карла Маркса та Фрідріха Енгельса: «Тези про Фейербаха», «Злиденність філософії», «Діалектика природи», «Людвіг Фейербах та кінець німецької класичної філософії».

Артур Шопенгауер та його «Світ як воля та уявлення». «Курс позитивної філософії» Огюста Конта. «Страх і трепет» Сьорена К'єркегора. Філософія життя Фрідріха Ніцше. Інтуїтивізм Анрі Бергсона. Емпіріокритицизм Ернста Маха та Рихарда Авенаріуса. Феноменологія Едмунда Гуссерля. Психоаналіз Зигмунда Фрейда. «Протестантська етика...» Макса Вебера. Прагматизм Чарлза Спенсера Пірса та Вільяма Джемса.

«Філософія серця» Памфіла Юркевича. «Кобзар» Тараса Шевченка. Філософська спадщина Бориса Дмитровича Грінченка.

Змістовий модуль 3. Філософська палітра сучасного світу

Тема 6. Основні напрямки філософських студій в ХХ – на поч. ХХІ ст.

Лінгвістичні дослідження Людвіга Вітгенштайна. Аналітична філософія Бертрана Рассела. «Відкрите суспільство та його вороги» Карла Поппера. «Смисл та призначення історії» Карла Ясперса. «Буття і час» Мартина Гайдеггера. «Буття і ніщо» та «Екзистенціалізм як гуманізм» Жана-Поля Сартра. «Есе про абсурд» та «Бунтівна людина» Альбера Камю. Філософська антропологія Макса Шелера. «Я та Ти» Мартина Бубера. «Структурна антропологія» Клода Леві-Стросса. «Феномен людини» П'єра Тейяра де Шардена. «Втеча від свободи» та «Мати чи бути» Еріха Фромма. «Істина та метод» Ганса-Георга Гадамера. «Слова і речі» та «Історія сексуальності» Мішеля Фуко. «Існування і герменевтика» та «Людина як предмет філософії» Поля Рікера. «Структура наукових революцій» Томаса Куна. Трансцендентальна семіотика Карла-Отто Апеля. Постструктуралізм Жака Дерріди. «Прагматизм, релятивізм та ірраціоналізм» Ричарда Рорті. «Людські якості» Ауреліо Печчеї.

Тема 7. Філософія в житті сучасної людини

Фундаментальне значення проблеми буття в філософії. Основні виміри буття: буття речей, природи, людини, духовного і соціального. Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи, суспільства і людини, матеріального буття і людського духу. Практичні витoki людського поділу реальності на об'єктивну та суб'єктивну. Реальність буття та небуття.

Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Суспільна свідомість.

Проблема пізнання у філософії. Об'єкт і суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерій істини.

Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства. Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формація і цивілізація. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії. Рушійні сили історичного розвитку. Роль і місце особи в історії.

Філософська концепція людини. Сутність людини. Праця і мова - фактори становлення й розвитку людини. Типологія особи. Сенс життя людини.

Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей. Структура цінностей. Цінність як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність і ціль. Цінність і життєвий смисл. Цінність як регулятор поведінки людини.

Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
л.		с.	мк.	с.р.	
Змістовий модуль 1.					
Становлення філософії як типу світогляду					
Тема 1. Світогляд як духовно-практичне засвоєння світу. Протофілософські студії	12	2	2	0	8
Тема 2. Античні філософські студії	18	4	4	2	8
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	2	16
Змістовий модуль 2.					
Розвиток філософського знання як системи відношень «людина-світ»					
Тема 3. Філософські середньовічні студії та епохи Відродження	12	2	2	0	8
Тема 4. Філософські студії Нового часу та доби Просвітництва	14	4	2	0	8
Тема 5. Філософські студії німецької класичної філософії та нової філософії XIX століття	20	4	4	2	10
Разом за змістовим модулем 2	46	10	8	2	26
Змістовий модуль 3.					
Філософська палітра сучасного світу					
Тема 6. Основні напрямки філософських студій в XX – на поч. XXI ст.	18	4	4	0	10
Тема 7. Філософія в житті сучасної людини	14	2	2	2	8
Разом за змістовим модулем 3	32	6	6	2	18
Усього годин	108	22	20	6	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>Змістовий модуль 1. Становлення філософії як типу світогляду</u>		
1	Світогляд як духовно-практичне засвоєння світу. Протофілософські студії (Давньоіндійська протофілософія. Ведичний період: самхіти (веди), брахмани, араньяки. Тексти Упанішад. Героїка Махабхарати та Рамаїни. Антиведичні релігійно-філософські школи: джайнізм, буддизм, чарвака, локаята. Теїстика Бхагавадгіти. Класичні індійські філософські системи: санкхья, йога, міманса, веданта, ньяя, вайшешика. Поняття карми як закону морального воздаяння. Давньокитайська протофілософія. Стародавні літературні пам'ятки «Шу цзин», «Ши цзин», «І цзин». Конфуціанство та його першоджерело «Лунь Юй». Лао-цзи та його «Дао де дзин». Моїзм та «Мо-цзи». Школа легістів та «Хань Фей-цзи».)	2
2	Античні філософські студії (Досократична філософія. Мілетська школа: твори Фалеса, Анаксимандра, Анаксімена. Вчення Геракліта Ефеського. Еліати та Елейська школа: твори Ксенофана, Парменіда, Зенона, Меліса. Піфагор та піфагорійці. Натурфілософія Емпедокла та Анаксагора. Давньогрецький атомізм: твори Левкіппа та Демокріта. Класичний період давньогрецької філософії. Софісти: старші – Протагор, Ксеніад, Горгій, Продік, Гіппій, молодші – Алкідам, Пол, Каллікл, Фразімах. Філософські системи Сократа, Платона та Аристотеля. Елліністична філософія. Вчення Епікура. Перипатетики. Академія Платона. Стоїцизм та епікуреїзм. Римська антична філософія: специфіка та особливості. Римський стоїцизм: вчення Сенеки, Епіктета, Марка Аврелія. Римський епікуреїзм: вчення Тіта Лукреція Кара. Римський скептицизм: вчення Секста Емпірика. Неоплатонізм: вчення Плотіна, Порфирія, Ямвліха, Прокла.)	4
<u>Змістовий модуль 2. Розвиток філософського знання як системи відношень «людина-світ»</u>		
3	Філософські середньовічні студії та епохи Відродження (Середньовічна патристика: апостольський період; епоха апологетів – Тертуліан, Арнобій, Лактанцій, Климент Олександрійський, Ориген; зріла патристика. Західна патристика: Ієронім, Амвросій Медіоланський, Аврелій Августин. Східна (візантійська) патристика: Василій Великий, Григорій Богослов, Григорій Ниський, Афанасій Олександрійський, Іоан Златоуст, Максим Ісповідник, Іоан Дамаскін, Михаїл Псел, Григорій Палама. «Ареопагітики» Псевдо-Діонісія Ареопагіта. Схоластичний реалізм: Ансельм Кентерберійський, Гольйом із Шампо, Аврелій Августин. Схоластичний номіналізм: Росцелін, П'єр Абеляр, Беренгард Турський. «Сума теології» Томи Аквінського. Теорія подвійної істини Вільяма Оккама. Арабська середньовічна філософія: аль-Фарабі, Ібн Сіна, Ібн Рушд. Гуманізм філософії епохи Відродження. Неоплатонічний гуманізм: Ніколай Кузанський, Джордано Бруно, Марсіліо Фічіно, Пико делла Мірандола. «Государь» Ніколо Макіавеллі. Філософія Еразма Роттердамського. «Утопія» Томаса Мора. «Досліди» Мішеля Монтеня.)	2

4	Філософські студії Нового часу та доби Просвітництва (Емпіричний матеріалізм Френсіса Бекона. Дуалізм Рене Декарта. «Левіафан» Томаса Гоббса. Пантеїзм Бенедикта Спінози. Матеріалістичний сенсуалізм Джона Локка. «Монадологія» Готфріда Лейбніца. Суб'єктивний ідеалізм Джорджа Берклі та Девіда Юма. «Філософські листи» Франсуа Марі Аруе Вольтера. «Система природи» Поля Анрі Гольбаха. Французька «Енциклопедія» та енциклопедисти: Дені Дідро, Клод Адріан Гельвецій, Поль Анрі Гольбах, Шарль Луї Монтеск'є, Жан-Жак Руссо.)	2
5	Філософські студії німецької класичної філософії та нової філософії XIX століття (Іммануїл Кант та його «Критика чистого розуму» та «Критика практичного розуму». Філософія класичного ідеалізму Іоана Готліба Фіхте. Система філософії Фрідріха Шеллінга. Філософська система Гегеля: «Феноменологія духу», «Наука логіка», «Енциклопедія філософських наук», «Філософія права». Антропологізм філософії Людвіга Фейєрбаха. Діалектичний матеріалізм Карла Маркса та Фрідріха Енгельса: «Тези про Фейєрбаха», «Злиденність філософії», «Діалектика природи», «Людвіг Фейєрбах та кінець німецької класичної філософії». Артур Шопенгауер та його «Світ як воля та уявлення». «Курс позитивної філософії» Огюста Конта. «Страх і трепет» Сьорена К'єркегора. Філософія життя Фрідріха Ніцше. Інтуїтивізм Анрі Бергсона. Емпіріокритицизм Ернста Маха та Рихарда Авенаріуса. Феноменологія Едмунда Гуссерля. Психологія Зигмунда Фрейда. «Протестантська етика...» Макса Вебера. Прагматизм Чарлза Спенсера Пірса та Вільяма Джемса.)	4
Змістовий модуль 3. Філософська палітра сучасного світу		
6	Основні напрямки філософських студій в XX – на поч. XXI ст. (Лінгвістичні дослідження Людвіга Вітгенштайна. Аналітична філософія Бертрана Рассела. «Відкрите суспільство та його вороги» Карла Поппера. «Смисл та призначення історії» Карла Ясперса. «Буття і час» Мартина Гайдеггера. «Буття і ніщо» та «Екзистенціалізм як гуманізм» Жана-Поля Сартра. «Есе про абсурд» та «Бунтівна людина» Альбера Камю. Філософська антропологія Макса Шелера. «Я та Ти» Мартина Бубера. «Структурна антропологія» Клода Леві-Стросса. «Феномен людини» П'єра Тейяра де Шардена. «Втеча від свободи» та «Мати чи бути» Еріха Фромма. «Істина та метод» Ганса-Георга Гадамера. «Слова і речі» та «Історія сексуальності» Мішеля Фуко. «Існування і герменевтика» та «Людина як предмет філософії» Поля Рікера. «Структура наукових революцій» Томаса Куна. Трансцендентальна семіотика Карла-Отто Апеля. Постструктуралізм Жака Дерріди. «Прагматизм, релятивізм та ірраціоналізм» Ричарда Рорті. «Людські якості» Ауреліо Печчеї.)	4
7	Філософія в житті сучасної людини (Фундаментальне значення проблеми буття в філософії. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття. Проблема пізнання у філософії. Поняття суспільства у філософії. Сутність та структура духовного життя суспільства, поняття «культура» як єдність матеріальних і духовних цінностей, вироблених людством. Історична різноманітність і єдність типів суспільства. Формація і цивілізація. Сучасні концепції суспільного розвитку, його критерії. Філософська концепція людини. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства.)	2
Разом		20

6. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.		16	10
1	В контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	8	5
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	8	5
Змістовий модуль 2.		26	15
3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	8	5
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	8	5
5	В контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	10	5
Змістовий модуль 3.		18	10
6	В контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	10	5
7	В контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	8	5
Разом		60	35

9. Індивідуальні завдання – не передбачено навчальним планом

10. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 108 год., із них: лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 60 год., модуль. контр. – 6 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Становлення філософії як типу світогляду (47 балів)		Змістовий модуль 2. Розвиток філософського знання як системи відношень «людина- світ» (58 балів)			Змістовий модуль 3. Філософська палітра сучасного світу (47 балів)	
	1	2	3	4	5	6	7
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Світогляд як духовно- практичне засвоєння світу. Протофілософські студії (2 бали)	Тема 2. Античні філософські студії (2 бали)	Тема 3. Філософські середньовічні студії та епохи Відродження (2 бали)	Тема 4. Філософські студії Нового часу та доби Просвітництва (2 бали)	Тема 5. Філософські студії німецької класичної філософії та нової філософії XIX століття (2 бали)	Тема 6. Основні напрямки філософських студій в XX – на поч. XXI ст. (2 бали)	Тема 7. Філософія в житті сучасної людини (2 бали)
Семінарські заняття (теми, бали)	Світогляд як духовно- практичне засвоєння світу. Протофілософські студії (4 бали)	Античні філософські студії (4 бали)	Філософські середньовічні студії та епохи Відродження (4 бали)	Філософські студії Нового часу та доби Просвітництва (4 бали)	Філософські студії німецької класичної філософії та нової філософії XIX століття (4 бали)	Основні напрямки філософських студій в XX – на поч. XXI ст. (4 бали)	Філософія в житті сучасної людини (4 бали)
Самостійна робота	Самостійна робота до першої теми (5 балів)	Самостійна робота до другої теми (5 балів)	Самостійна робота до третьої теми (5 балів)	Самостійна робота до четвертої теми (5 балів)	Самостійна робота до п'ятої теми (5 балів)	Самостійна робота до шостої теми (5 балів)	Самостійна робота до сьомої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)		МКР 2 (25 балів)			МКР 3 (25 балів)	
Семестровий контроль							

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожний студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;

- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Методика розрахунків модульної і семестрової оцінок студента

№ з/п	Оцінка студента	Макс. оцінка	Модуль 1	Модуль 2
1	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	100	-	-
2	Максимальні підсумкові оцінки за змістовими модулями (ММ)	100	50	50
3	Фактична кількість балів, отриманих студентом за видами поточного контролю (приклад) (ФБ)		47	40
4	Підсумкові фактичні оцінки студента за змістовими модулями $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$		50	50
5	Підсумкова семестрова модульна оцінка студента $C = M_1 + M_2$		100	
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента $P = C + E$		61/C	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
- Презентації.

14. Рекомендована література

Першоджерела

1. Аристотель. Сочинения в 4т. - М., 1984.
2. Бердяев Н. Самопознание. Русская идея. -М.: Издательство «ЭКСМО», 2009. - 704с.
3. Бэкон Ф. Сочинения: В 2 т. - М. 1988.
4. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа. -СПб., 1994.
5. Декарт Р. Сочинения: В 2т. - М., 1994.
6. Кавелин К.Д. Наш умственный строй. - М., 1989.
7. Кант И. Трактаты. - СПб., 1996.
8. Киреевский И.В. Критика и эстетика. - М., 1987.
9. Лейбниц Г.В. Сочинения: В 4 т. - М., 1983 — 1989.
10. Ломоносов М.В. Избранные философские произведения. - М., 1980.
11. Макиавелли Н. Сочинения. - СПб., 1998.
12. Маркс К. К критике политической экономии. Предисловие // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. Т. 13. -М., 1985.
13. Николай Кузанский. Сочинения в 2т. -М., 1979— 1980.
14. Платон. Собрание сочинений в 4т. - М., 1990— 1994.
15. Сартр Ж. - П. Бытие и ничто. Опыт феноменологической онтологии. - М., 2000.
16. Соловьев В. С.Оправдание добра. Нравственная философия. - М.: Академический проект, 2010. -672с.
17. Спиноза Б. Об усовершенствовании разума: Сочинения. - М. —Харьков, 1998.
18. Фихте И.Г. Сочинения в 2 т. - СПб., 1993.
19. Флоренский П.А. Столп и утверждение истины. - М., 1990.
20. Фрагменты ранних греческих философов. - М., 1989. Ч. 1
21. Хайдеггер М. Бытие и время. -М., 1997.
22. Хомяков А.С. Полное собрание сочинений. -Т. 1-8. - М. 1985.
23. Шеллинг Ф.В.И. Сочинения в 2 т. - М., 1987.
24. Шестов Л. Избранные произведения. - М., 1993.
25. Энгельс Ф. Диалектика природы. //Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. -Т. 20. - М., 1985.
26. Эпикур. Письма. Главные мысли // Лукреций. О природе вещей. - М., 1983

27. Эразм Роттердамский. Философские произведения. - М., 1986.
28. Ясперс К. Смысл и назначение истории. - М., 1991.

Основна

1. Алексеев В.О., Мальшина, Н. А. Философия. Конспект лекций. – М.: Издательство «ЭКСМО», 2007. - 160с.
2. Асмус В. Ф. Античная философия (история философии). Учебник для ВУЗов. - 3-е изд. - М.: Высш. шк., 2003. - 400с.
3. Гриненко Г.В. История философии: Учебник. – М.: Юрайт-Издат, 2006.
4. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. – 2-е изд. испр. и доп. – М.: Айрис-Пресс, Рольф, 2001.
5. Евлампиев И.И. История русской философии: Для вузов. – М.: Высшая школа, 2002.
6. Замалеев А.Ф. Лекции по истории русской философии XI-XX вв. – СПб. Летний сад, 2001.
7. Зотов А.Ф. Современная западная философия: Учебное пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 2001.
8. Иконникова Г. И., Иконникова Н. И. Философия Древнего мира. - М.: ЮНИТИ, 2010. - 247с.
9. Катаева О. В. Философия. Учебное пособие. – Ростов н/Д.: Феникс, 2010. - 384с.
10. Кисиль В.Я., Рибери В.В. Галерея античных философов. – В 2-х т. – М., 2002.
11. Кохановский В. П., Яковлев В. П. История философии. - Ростов н/Д.: Феникс, 2008. - 731с.
12. Кузнецов В.Н. Немецкая классическая философия: Учебник. – 2-е изд. – М.: Высшая школа, 2003.
13. Маслин М.А. История русской философии. - М.: Издательская группа АСТ, 2008. - 638с.
14. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні. – К.: «Вища школа», «Знання», 1999. – 543 с.
15. Родчанин Е. Г., Колесников В. И. Философия для технических вузов (исторический и систематический курс). – М.: Издательский дом Дашков и К., 2007. - 431с.
16. Романов Ю.И., Сандулов Ю.А. Краткая история философской мысли: Учебное пособие для вузов. – СПб.: Лань, 2002.
17. Скирбекк Г., Гилье Н. История философии. – М.: ВЛАДОС, 2001.
18. Соколов В.В. Европейская философия XV-XII веков: Учебное пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 2003.
19. Соколов В.В. Средневековая философия: Уч. пос. – 2-е изд.. – М.: Эдиториал, 2001.
20. Спиркин А. Г. Философия. Учебное пособие для вузов. – М.: Юрайт-Издат, 2010. - 832с.
21. Философия: Учебное пособие для высших учебных заведений./Отв. ред. В. П. Кохановский. - Изд. 19-е. - Ростов н/Д.: Феникс, 2009. - 575

Додаткова

1. Алексеев П. В. Хрестоматия по философии. - М., 2000.
2. Антология Античной философии/Сост. С.В. Перевезенцев. –М.:ОЛМА-Пресс, 2001.
3. Антология Средневековой мысли: Теология и философия европейского Средневековья. – В 2-х т. – СПб.: Изд-во РХГИ, 2002. Т.2. -
4. Антология философии Средних веков и эпохи Возрождения. /Сост. С.В.Перевезенцев. – М.: ОЛМА-Пресс, 2001.
5. Больнов О.Ф. Философия экзистенциализма: Философия существования/ Пер. с нем. – СПб.: Лань, 1999.
6. Бохенский Ю.М. Современная Европейская философия. – М.: Научный мир, 2000.
7. Галактионов А.А., Никандров П.Ф. Русская философия XI-XIX веков. - Л., 1989.
8. Губман В.Л. Смысл истории: очерки современных западных концепций. - М., 1991.
9. Канке В.А. Философия. Исторический и систематический курс: Учебник. - М., 1996.
10. Томпсон М. Восточная философия/ Пер. с англ. – М.: ФАИР-Пресс, 2002.
11. Философия эпохи Возрождения и Реформации. – СПб., 1996.